

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

9 de Lege Aquilia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

se iniuriam passio non praeterint. l. Julianus §. offerri, de act. emt. P. Proinde in eos hac clarigatione recte agitur, ut prius damno refarcito, ipsi quoque tuum, quod violauerint, iter reddant, peregrinantibus & negotiatoribus iuxta iuris regulas. c. si quis Romipetas, & c. illi qui, 24. q. 3. c. 2. de iur. & pace. l. 2. §. 1. ne quid in loc. publi. l. 1. §. 1. de iis qui deiecer. P.

15 Hoc tamen obseruatur in repressaliis, ut creditor, qui personam vel bona alterius negotiatoris repressaliis suppositi cepit, non possit retinere, sed debeat in publicam custodiam ducere, Bald. in d. auth. & omnino in 3. col. & in l. generali. in 2. notab. de curia. lib. 10. C. Ioan. de Ligna. in tract. repress. §. part. princ. q. 12. Pau. Cust. cons. 313. & bona capta teneatur eius loci iudici exhibere vbi capta sunt, qui consignabit reposito & auctoritate publica vendi, & satisfieri creditari iubebit, vel creditoribus, ob quos dicta sunt repressalia, quibusve satisfactis, cessant repressalia. Bald. in d. auth. & omnino, in fin. ne vxor pro marit. Et si quid supra debitum superest, dominis reddendam erit, deductis impensis iudicialibus & captionis legitimis. Quod enim supererit, consignandum est publice & restituendum. ¶ Excepi tamen placuit ab hoc iure repressaliorum aliquas nihilominus personas, quae nec earum bona capi possunt. Primum repressaliae contra alicuius regni, vel ciuitatis, vel reipublicae personas intelliguntur de ibi habitantibus, non autem si nati inde in regno qui indixit habet, Bart. in l. 1. §. remouet. de postul. & in l. provinciales, de verb. sig. in tract. repress. q. 7. Bald. in c. 1. §. 1. de for. fid. in feud. & in auth. & omnino ne vx. pro marit. quia non videtur eius provincia, in qua non habitat, lecleris esse particeps, nisi post iudicium repressalium desinere esse eius ciuitatis, contra quam iudicatur, cuius. Bald. l. quidam, in fi. C. de fidei. co.

Secundo non habent locum repressaliae contra peregrinantes religionis causa, idem in l. omnes peregrini, commu. de success. Ba. l. in 9. q. 7. septimo principalis repressalior. vel studiorum, quales scholasticis, Auth. habita, ne sil. pro patr. C. & ibi Bald. Bart. in d. q. 7. Bart. in l. 2. §. legatis, 4. not. de iud. Ioan. de Ligna. in tract. repress. §. part. 7. q. 2. princip. & eorum libelli, scriptores seu librarii eorum, Bald. in d. auth. in. & omnino, nec etiam contra oratores, legatos, mulieres, vel alias personas, de quibus vide disputantem Bart. in tractat. repressal. quae l. 7. & Bartachi. in iuris in verb. repressalia contra quos concedantur, qui probat per alios interpretes duo singularia & quotidiana: 1. Merces in fasciulis inuentas apud aliquem mercatorem alterius loci, quam eius contra quem repressaliae indixit sunt, et si negotiator eius loci sit, tamen non affici repressaliis. lo. de Bello. in disputat. dux in ducatu Spoletano. & o. And. Barb. Sic. in rubr. de fide instrum. 2. Non affici repressaliis eum, qui soluit vectigal seu pedagium & gabellas. Odofred. in auth. habita, ne sil. pro patr. Pugnat tamen postremo cum casu Baldus in c. 1. §. 1. qua sunt. regal. In iure quoque Pontificio cautum expresse, repressaliis non teneri clericos, c. vni. de iure iur. in 6. quod intellige, pro dimissis a dominis laicis, nam si de episcopis denegantibus iniuriam vel archiepiscopis, vel aliis agatur, lubens subsisto.

De lege Aquilia, Cap. 9.

Lib. 9. Tit. 2.
Lib. 3. Tit. 35.
Lib. 4. Instit. tit. 3.

- 1 Lex Aquilia a quo lata, & quot eius capita. Et 2.
- 3 Damnum unde dictum, & pro illo dato quando concurrant actiones.
- 4 Damnum in lege Aquilia in faciendo consistit.
- 5 Damnum iniuria datum, & sine iniuria quod.
- 6 Lex Aquilia in iudicio qua considerat, & eius actio pro homine libero non datur.
- 7 Pro lege Aquilia quomodo sunt res considerande, & qua 9. 10. 11. 12.
- 13 Aquilia legis finis, partes iudicis & actiones.
- 14 Damnum dactorum ab animalibus dactorum leges: & talia animalia num includere liceat. 15. 16. 17. Et 18.

1 Ex t Aquilia, est scitum plebis, Rogauit eam a plebe Aquilius Tribunus pleb. Vlpia. l. 2. ad leg. Aquil. in P. §. ceterum, eo apud Iusti. per quam plebitur vis temeraria & imprudenter facta: cum alioquin non tantum sponte delicta admitta, sed etiam ignorantia, cum culpa tamen puniat. l. 1. de legib. in P. Sic enim Aquilia tenetur, cuius culpa damnum datum est. Qui occidit, §. in hac actione, ad leg. Aquil. l. qui actionum, de praes. verb. P. Legis Aquiliae capita tria erant. ¶ In primo capite canetur. Qui seruum seruamve, quadrupedem, vel pecudem iniuria occiderit, quatuor in eo anno plus iuris fuerit, tantum ab domino dare, damna esto. d. l. 2. ad

leg. Aquil. §. 1. eo. ap. Iust. Deinceps ut aduersus inficiantem haec actio in duplum esset. Secundum caput in defuerit dinem abut. l. si seruus seruum, 27 §. serui autem, ad leg. Aquil. §. caput, 2. eo. tit. apud Iust. In tertio vero capite sic scribitur, d. si seruus autem. l. si seruus seruum. Ceterarum rerum, praeter hominem & pecudem occisam, si quis alii damnum fecerit, quod uiderit, frugerit, ruperit iniuria, quantum ea res erit in diebus triginta proximis, tantum ab domino dare damna esto. Et in summa, primum caput locum habet, quando damnum iniuria occidendo datur: tertium vero, quando iniuria damnum datur aliter, quam per mortem. ¶ Damnum tamen quidem a diminutione patrimonii dictum. l. 2. de da. in se. P. Iniuria autem hic, quod non iure sit, §. 1. de iniur. l. 1. eo. P. & sine contumelia: quo nomine differt ab his, quae in iniuriis seu opprobriis diximus locum habere. l. sed est quae uis, §. 1. iniuriam, de iniur. P. Ita diuersa sunt, diuersaq; actio, damnum cum iniuria & contumelia dare, & damnum sine iniuria dantis dare. In prima specie concurrunt actiones legis Aquiliae pro danno, & de iniuriis pro contumeliis duae: estimationes, damni & contumeliae. d. si iniuria. Liberum & est ei, cuius seruus iniuria occisus est, vel actione legis Aquiliae agere, & iudicio publico legis Corneliae. l. inde Neratius, 23 §. si dolo, ad leg. Aquil. P. §. libere seruus autem, eo. ap. Iust. l. praetor edicit, 7 §. si datur, de iniur. P. concurrunt autem, quod diuersos habeant fines. At pro aliis damnis sine iniuria dantis passis, competit alia actio in factis, l. si seruus meum, 23 §. fin. ad leg. Aquil. P. l. quia, de pra. verb. P. si uel delicti & iuris danti suadeat, non aliter, l. quomodo admodum, §. sed si tota, ad leg. Aquil. ¶ Quare tamen in actione hac damnum in faciendo consistit, si per negligentiam solum contingat aliquid, ut liquet ex l. si seruus seruum, §. si fornicarius, & §. si ex plautio, ad leg. Aquil. in P. Non autem si damnum nascatur ex negligentia eiusdem & rei ipsius naturae, illud enim hac actione non relatur; ueluti si fructuarius patiatur riuos corrumpi, vel uites non profcindat, non tenetur Aquilia. l. si cuius, §. deniq. de uisib. u. P. ¶ Damnum tamen iniuria danti dicitur, quod cum damno iniuriam attulerit. l. si quis furto, 50. §. 1. ad leg. Aquil. P. Et damnum in lege Aquilia in re sit, re ipsa remanente domino, in quo dicitur damno dato domino re ipsa subiecta, cuius causa alia datur actio, nempe fortis. l. si seruus seruum, §. si soluiam, & §. idem in §. in §. in eo. Ita damnum legis Aquiliae cum culpa, vel per ignorantiam culpofam, non cum mente suandi committitur. d. l. si seruus seruum, §. si ratam, & l. si putator, eod.

¶ Considerabimus tamen in hac legis Aquiliae questione, primum an damnum datum sit: deinceps in qua re datum, non corpus lesum, vel alla res inanimata: postremo an damnum iniuria, vel contra quam liceret, datum sit. Damnum consistit datum esse si diminuta per mortem res sit, vel fuerit deterior redditus: puta, si quis seruum uulnerauerit, aut pecudem, si flum quid fuerit, ruptum, aut si inquinatum fuerit uelamentum. §. capite uerito, de leg. Aquil. ap. Iust. d. l. si seruus seruum, 27 §. capite uerito, & §. si quis iniuriam, eo. si domum incendit, l. 2. C. eo si quis meas, quae ad uas inuolauerit, uisiter, d. l. si seruus seruum, §. si cum apes. si quis aliquid pecus in suo deprehenderit, subigendo damnum dederit. l. Quir. Mutius, 29. §. l. §. eod. si boues alie in angustum redigat, quo factum est, ut delicerentur. l. si boues, 54. eo. ¶ Pro tunc pro re hominis libero lesa non datur Aquilia, quod si liberum corpus non recipiat estimationem, nisi quod pertinet ad impensas circa curam damni factas, repetendas, vel si de operis agatur ex damno cessantibus, vel amissis refarcendis. lex hac actione, si quad. paup. fac. dis. lib. 9. P. et. 1. ¶ Subinde tamen tibi occurrunt, num animalia, uel inanimata, habet, vel seruus, si damnum in facto sit, vel sine eo: nam si sine factis sit, cessare iudicabis, ut paulo ante moui, Aquiliam. Vt si colluam meam matram decerpserit, uel segetem matram defeculsi, uel salicetum, uel seruum meum castrauerit, & si feceris pretiosorem. Nam in his & similibus cessante Aquilia, datur pro iniuria actio, uel subacta re datur furti actio, uel condictio. d. l. si seruus seruum, §. si soluiam, & §. si puerum.

¶ Consideramus tamen una hic a quo procedit damni datio, ut si tenetur, qui dedit, qui iussit dari, qui consensit, l. liber homo, 37. §. l. 4. §. l. qui occidit, ad leg. Aquil. P. l. seruus, de act. P. l. non uideatur, §. qui iussit, & l. si damnum, de reg. iur. P. qui scit & non prohibet cum possit, damnum dari, & qui est in leuissima culpa. l. in lego Aquilia, in 2. 35. §. l. scientiam, 46. ad leg. Aquil. P.

¶ Porro, tamen ut iactans num iniuria damnum datum sit: & ut negotium ditoriamus; perpendimus, num iure permittere damnum danti sit: quia tunc nulla iniuria, nullave poena facti sequitur. l. 3. eo. P. l. Gracchus, ad leg. Iul. de adul. P. Nemo. n. damnum, facti, nisi is qui facit cuius faciendi non habet. Pau. l. uero, 164. de reg. iur. P.

Sic iuris publici executio iniuriam non habet. *l. iniuriamum. §. is qui* *§. §. de iur. P. l. quema modum. §. si quid tamen. ad leg. A-*
quil. P. Et qui iniure vel iniuadentem occidit, non tenetur, vim vi
repellendo. l. 4. §. scientiam. 46. §. qui cum aliter. eod. tit. P. Nec
quidam non alienis, vt sua conseruet, dederit, l. si quis fur, §. 5.
quod dicitur, eod. tit. l. 3. §. quod ait prator, de incend. rui. §. nau. P. l.
si alius fecerit, §. est. §. alia exceptio, quod videtur clā. P. vt si defen-
dendo a cane, eum necauerit. l. si quis se vindicando, §. seq. de dam.
 11 *in via dato, lib. 1. leg. Langobard. ¶ In iura factum etiam dicitur,*
quod per imperitiam, que culpe annuatur, datum est damnum:
veluti si medicus imperite seruum secuit, & is moriatur. §. prater-
ea, de lege Aquil. apud Iust. Si seruus mulos affectauerit tractare,
quod per impotentiam vel imperitiam non potuit retinere. in l.
idem iuris, ad leg. Aquil. P. Simpetu quog, eod. tit. ap. Iust. Imperi-
tia, na que affinis culpe est, & pro culpa etiam habetur. l. imperi-
tia, de reg. iur. P. l. si quis fundum §. Celsus. §. si quis vitulos, de dona.
 12 *Plutor quog, §. fin. de sus. tut. P. l. qua actione, ad leg. Aquil. ¶ Ex*
culpa autem damnum datum, & ad hanc Aquil. actionem per-
tinere placuit, l. si putator, 3. ad leg. Aquil. P. similis l. 3. de damnis
arbor. lib. 8. C. leg. Wifigot. tit. 4. vt si quando nimium facies præ-
ceptor in discipulos, ledat ipsos, quamquam iniuriandi animo non
fecerit. Vlpianus, in leg. sed §. si quemcumq, §. §. fin. §. leg. sequent.
ad leg. Aqu. P. Accedit & his nimia negligentia, l. datus, in si de offi-
praesid. si modo is, qui hac de re prouocatur, iudicium animi ha-
beat. Nec enim furiosus culpam in damno dato habet, qui fur-
mentis non est, d. l. sed est, si si igitur, neque in eum villa actio de
 13 *hoc instituenda est, l. quod in infans, de rei vindica. in P. ¶ Finis ¶ I-*
us legis Aquiliae, & partes iudicis in eo versantur, quod iuri iudi-
cationi præest, est imet damnum contra eos qd damnum de dedisse con-
fiteretur vel conuincatur, Vlpianus l. pinda si occisus est, §. 2. si §. l. pinda
enim, 26. ad leg. Aquil. P. Estimatio facta iuxta communem re-
rum pretium, non secundum affectionem, vel habita ratione eius
quod singulariter interest. l. si seruum meum, eod. Proditæ sunt ac-
tionones eius rei causa triplices. Iustinus in §. fin. de leg. Aquil. quas ex-
plicat Theophilus in §. fin. eiusd. tit. in suis Institutis. Nempe proprie
Aquila directa, quando corpore, nostro corpore damnum datum
est: vt si seruum occidit, vel precipitatis meis manibus, signo vel a-
lio instrumento. Alia utilis, si alio modo corpus læsum est: quia
seruum vel pecus inclusi, fame enecatam est: si pecus egerim, &
sepe precipitauerit: si seruo alieno peruersero vt in puteum de-
scenderet, & se precipitaret. l. dolo malo, §. si §. l. §. de ser. corru.
P. Tertia, in factu subsidiaria, quando neq; corpus læsit corpus,
sed alio modo damnum datum est: vt si soluerim seruum misericordia
ductus, qui aufugerit. l. si seruum, §. fin. ad leg. Aquil. quia actionum,
de præ. verb. Quarum duæ postrema, vtilis, & in factum, tunc dan-
tur ex æquitate, quando ex verbis & calibus expressis per legem
Aquiliam directa dari nequit. Dantur & extensione mentis eius-
dem non modo vere dominis, sed etiam aliis, vt usufructuariis, fructua-
riis, non etiam commendataris. Livemus Mela, §. sed si seruus, §. l. si
dominus, ad leg. Aquil. Duobus tamen concurrentibus per has ac-
tionones ad estimationem damni peruenitur, si constet damnum da-
tum, & si constet eum, qui conuenitur damnum dedisse, vel dari ius-
sisse. l. inde Neratius, cum seq. eo. P. Sed aduersus conuictentem agi-
 14 *tur in simpli, aduersus iniusticiam in duplum, Vlpianus l. inde Nerat.*
23 §. hac actio, eo. si. C. eo. l. doli verbum, §. §. hac actio, de ser. corru. P.
¶ In l. §. legibus Georgicis iustitiam, in l. 3. de armen. ar. lib. leg.
Geor. tit. 5. leges sunt de damnis datis ab animalibus re sciendis.
Vna èν ἀλαφίας βῆν λαβὸν ἀπὸ γωργῶν ἢ ὄνων καὶ χοιρῶν ἢ βῆν ἢ ἀνί-
δους τῶν βῶν καὶ ἀπερδῶν ἐστὶν ἀλλήλων γωργῶν ἢ ἐστὶν ἢ ἐστὶν ἀπὸ πρῶ-
των πρῶτον, τὴν μὲν πρῶτον δίδωτο πᾶσαν ἢ ἀγρῶν, ἢ ἢ μισθὸν αὐτῶν ἢ
σέξιδρα, id est, si bos armatus mane a domino pasendus traditus, a
reliquo armato separatus, in sata vel vineas dgressus fuerit, damnum
fecerit, damnum factum præstato armentarius, non tamen mercede sua
 15 *præstator. ¶ Et rursum statuitur, eod. lib. tit. 6. πρὸς πρῶτον ἑκάστῳ l. 2.*
Qui alienum pecus in agro suo aliquid depascens inuenit, neq; include-
re id, nec vehementius agere debet, sed vt proprium tractare: habet e-
nim actionem contra dominum pro recuperatione damni, quod veri-
similiter accepit. Prohibetur etiam lædere, vel mutilare animal in
suo depascens inuentum: alioquin reddedam bonum simile do-
mino. l. 1. 2. 7. 8. eod. tit. Placuit tamen eidem. l. 4. eod. tit. ἐὶ τῆς ἐργῆς
χρεῖας ἐὰν παραδῆ ἢ ἀσθενοῦν ἢ κύνων, ἀσθενοῦν αὐτῶν ἐν περὶ τοῦ τῶν
εἰρῶν αὐτῶν, εἴτε ἐν δουτρῆν τῶν ποιῶν, καὶ ἀσθενοῦν καὶ ἀσθενοῦν
αὶ ἐργῶν αὐτῶν ἐν ταῖς, καὶ ἐν τοῖς ἀσθενοῦν ἢ τοῖς ἐργῶν, ἀσθενοῦν ἢ ἐργῶν. id est,
si quis porcum, vel ouem, vel canem in pasperieprehenderit, red-
dideritque prima vice domino suo: deinde id rursum fecerit, ac canem

restitutione bestia de pasperie denunciauerit: si tertio inuenit, si vel
 iaculis cõfecerit, vel cauda mutilauerit, indennis esto. Et iterum, in
 dd ll. Georgicis, tit. 7. πρὸς ἑπιλάς, de damno, l. 3. simlis, l. 2. tit. de
 damnis animalium, lib. 8. C. leg. Wifigot. tit. 4. ὁ ἑσθῶν ἀδίκως ἐν
 ἀσθενοῦν τῶν ἀσθενοῦν, τῶν ἀσθενοῦν τῶν ἀσθενοῦν, id est,
 qui nullo iure armentum in alieno pascit, Aquilia tenetur: id est, in du-
 plum. Alia, d. libr. leg. Georgic. tit. 8. πρὸς ἑσθῶν ἑσθῶν, de codib. ani-
 mal. l. 5. ἐὰν τις ἐσθῶν ἡγοῦν ἐν κρημῶν τῶν ἀσθενοῦν, καὶ ἐπιλάς ἐν ἀσθε-
 νόων, ἢ χρεῖας ἢ ἀσθενοῦν ἀσθενοῦν ἢ ἐσθῶν ἢ ἡγοῦν ἡγοῦν, id est, si quis
 fructuum seruandorum tempore iendicibus collocarit, inque eas canis
 vel porcus delapsus perierit, dominus earum extra noxiam esto.
 ¶ In l. legibus Langobardorum, idem apud Gothos, l. 1. 3. §. 15. 16
 de dam. arbor. lib. 8. C. leg. Wifigot. tit. 4. si in damno faciendo depre-
 henditur non aliter, l. 16. in legib. Langob. lib. 1. tit. de eo qui pecul. in
 damno inuenit, l. 1. inueniens animal damnum faciens, potest in-
 cludere, & postea ad iudicem ducere, vel ante ecclesiam, vt cog-
 noscat cuius sit, si ignorat, et si non inueniat dominum, potest si-
 bi pro damno referuare. Item, l. 2. eod. tit. potest qui cepit retine-
 re per decem dies, donec ei de damno satisfiat, & per nonem dies
 ac noctes tenetur tantum dare aquam pecori veliuntum, & si
 peccat sit damno domini non redimentis. Item, l. 3. §. fin. eod. si
 quis inuenit decem porcos alienos, in suo depascens, potest v-
 num occidere. Porro retentio, non celandi animo fieri debet, sed
 retinendi, donec satisfactum sit: alioquin qui pecus alienum con-
 cludit, retinet, & celat, puniendus est, l. quamuis, 40. ad leg. A-
 quil. P.
 ¶ Sic & in lege Salica, in leg. Salic. tit. eo. §. 3. Si quis in messe sua
 17 *pecora aliena, que pastorem non habent, inuenit, & ea inclusit, vt*
nulli penitus innotescant, & aliqua ex ipsis perierint, 1400. denar.
qui faciunt 35. solid. culpabilis iudicetur, exceptio capitale & dela-
tura. At alia iussu in lege, §. 7. eiusdem tit. 10. eorum, cuius pecora
conclusa fuerunt, damnum datum restituere, & vltra decem de-
natios. Quod si per superbiam aut per inimicitiam sepem alien-
nam reperit, vel in messem, vel pratium, vel aliud quiduis pecora
immiserit, conuictus testibus iubetur damnum relatare, & 1200.
denarios, qui faciunt solid. 30. Et iterum, eo. lib. leg. Salic. tit. 37. §.
 18 *2. Si quis per alienam messem, postquam leuauerit herbage, traxerit,*
aut cum carro sine via transferit, Malberg Lendaris 600. denar. qui
faciunt solid. 15. culpabilis iudicetur. ¶ In l. legibus Wifigottho-
rum, qui hortum vastat, damnum reddit & componit: aut seruus,
50. flagella excipit, lib. 8. C. Wifigot. l. 2. tit. 4. Qui sepem incidit
vel incenderit, sepem reparat, damnum relaciat & componat:
si seruus centum flagella sustineat. l. 6. eod. tit. Qui in messem al-
terius caballum, bouem immiserit, soluat damnum & compo-
nat, si maior sit psona: si minor, vltra 40 flagella sustineat. l. 10. eo.

De Serno corrupto. Cap. 10.

Lib. II. Tit. 3. Lib. 6. C. tit. 2.

- 1 Corrupti serui actio quid continet.
- 2 De seruo corrupto duplex actio, directa & utilis, & quando da-
- 3 tur.
- 4 Serui corrupti actio in duplum.
- 5 Ob mores vitiatos dari iudicia & inter esse nostra, animos libero-
- 6 rum non corrupti. §. 7.
- 7 Serui corrupti actionis finis.
- 8 Aquila, & serui corrupti distinctio.

Superiorum tractationi de seruo iniuria lēso, & eius damno, pro-
 xima & illa est, que de seruo corrupto: quod videlicet seruus
 non in corpore, sed in animo læditur. Fit namque malis persua-
 sionibus, malisque consiliis deterior. Et proinde qui dolo malo ei
 quippiam facere persuasit, quo malus vel peior fiat, qui ad id il-
 lum sollicitat, vel hortatur, laudatue malum iam aggredietem, qui
 persuadet, vt amatot sit, fur, iniuriosus, seditiosus, vt vacet specta-
 culis, rationes dominicas interficiat, luxuriosus sit, dominum
 contemnāt, actione de seruo corrupto conueniri potest. Vlpianus, l. 1. §.
 fin. §. Paul. in l. 2. de ser. corru. P. l. corruptum, 1. 5. eod. l. 4. de furt. C.
 Et in summa ait prætor, Qui seruum seruauit, alienum alienam ve
 recepisse, persuasisset, quia et dicere dolo malo, quo enim eum ve
 riorer faceret, §. 1. de ser. corru. P. Recepisse autem, inquit Vlpia-
 nus, d. l. §. quod autem prator ait, ita accepimus, si suscepit seruum
 alienum ad se. Et est proprie recipere, refugium abscondendi causa
 seruo præstare, vel in suo agro, vel in alieno loco adficiove.
 ¶ Duplex hæc actio, directa, & utilis. Directa datur pro ser-
 2 *uo homine tantum corrupto, seu vitioso reddito. At utilis agimus*
ob filium, corruptum, exemplo serui corrupti, l. vt tantum ve-

